

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Dimars 2 d' Agost de 1898

Núm. 3.572

Any XIII

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
n provincies trimestre. . . . . 3'50
Extranger y Ultramar. 7
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fóra.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Juanquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demás dias de deu á una del mati y de tres á cinch de la tarde, havent trasladat sön gabinet al mateix carrer de la Unió, 17, primer.

SECCIÓ DOCTRINAL

Ja n' hi ha prou de guerra

Es hora ja que 'ls governants espanyols, se preocupessin de posar terme á n' aquest estat de cosas que acabarà ab l' aniquilament total del desgraciat Estat Espanyol.

No hi cap consideració, que pugui justificar la continuació de la sangrenta lluyta y quimérica campanya completament infructuosa, pera deturar la marxa d' una nació forta, amparada ab las simpatías del mon civilisat, que ha girat los ulls d' Espanya per rahons de conveniencia per altres mes racionals que no es del cas exposar.

Ni lo sentit práctic, autorisa persistir en una actitud agónica que conduirà al suicidi de tots los pobles que estem lligats al Estat Espanyol.

Ni rahons d' humanitat poden abonar la continuació de la guerra que sempre es de condemnar, y més ab las circumstancias ab que avuy renneix la que 's ventila en las mes llunyanas de las colonias explotadas per la Espanya unitarista.

Ni l' honor nacional tan bescantant á tothom y tan malparat sempre en totas las ocasions que 's continua d' historia d' Espanya, que com més duri la lluyta estéril y desigual que se sosté, en més mal terme ha de quedar.

Menos la suposada actitud que diu s' ha colocat l' exercit, que en últim cas no ha de fer altre cosa que obehir los dictats y los impulsos del poble y fins del govern que ja están cansats de correr aventuras dirigidas per gent que ha demostrat no tenir condicions per sostenirlas del modo que 'ns havian promés.

Preu de molins de vent, de honors mal compresos, de sacrificis estérils y aniquiladors.

Vinga la pau immediatament y sense condicions, sense colonias, del modo que vulguin que prou feyna tallada hi ha en arreglar lo desgavell regnant en la Península y en satisfacer los lligítims desitjos de llibertat, d' una vida nova y d' expansió que senten las regions espanyolas subscrias al jou del unitarisme.

JOAN DE TURBIS-ILLA.

¿Qu'es aquí hont fan comedia?

Sens remontrarnos á més llunyana época, recordaran nostres lectors que al comens de las dos guerras colonials y de la extrangera que 'ns han deixat, moral y materialment plans com una coca, —Deu fassi que que aytals efectes no vagin encara més enllà— tant lo governa com la prempsa en general deixaren entreveure

un hermós cuadro de medis ab los que Espanya sens temor podia acceptar resolta y confiadament la lluyta. Estats comparatius, ressenyas, croquis y estadísticas de nostra marina de guerra que satisfeyan ab *superabit*, tota exigencia bélica; número, calitat y perfecció d' armament y demás elements materials, que cusian la boca més desitjosa, ventajias d' aclimatació de nostras soldats y fortas provisions de boca y guerra per allá, simpatias afalagadoras é inabscables recursos per aquí; indisciplina, desordre, ineptitat etc., etc. en las filas contrarias; inmejorable instrucció, y ordenancisme, táctica militar en las nostras, coronant tan bonich com orgullós edifici unas notas tan ben timbradas y frescas de *patriotisme* que ni las emesas per l' inolvidable Gayerre en la ópera predilecta «La Favorita».

Res més fácil, donchs, ab aytals antecedents que conduhir la pública opinió en favor de la guerra, més encare, de ferla objecte de son més marcat desitj, tant mes com la rahó y la justicia han estat sempre del canyo de casa en la cuestió que s' anava á debetre. Proba d' aixó es que á cada *coequatur* del govern ab referencia á las diferentes exigencias yankees que com se recordará constantment feyan á Espanya la prempsa en general los posaba en solta en clau de cobardia, anyadint, encare que encobertament los tres hemols següents: MI seria d' energia, forta DO-ssis d' entesa por y FA tal desacert en la direcció de la cosa pública, essent notable lo que en la part coral hi prestavan algun concurs *distingits* homes públics y altres que sens perho son de *rompe y rasga* á tot hora. Un altre proza es que si alguns pochos s' atrevían á contrariar rahonadament la corrent bélica, propocant á aquest fi las reformas y concessions que imposibilitaban la guerra, y descubrint á la vegada nostra escasés y deficiencias en tota classe de medis y elements que pera ferla am esperansas fundadas d' éxit son indispensables, lo mot millor ab que s' els distingia era ab lo de insurrectes, filibusteros, amichs dels tocinaires etc. etc.

Tot aixó y altres cosas passaban alas horas. Quin contrast comparat am lo que ha pasat y passa are! Les mes acerrims enemichs de las midas reformadoras im-peditives de la guerra, no tingueren mes remey que concedirlas á corre cuyta una vegada comensada, pre ab lo desconsol de no poguerse am ellas apagar lo fech encés per no ser aplicadas á son temps com alguns pochos aconsellavam. Y notis be l' alabansa de aytal determinació per part de la prempsa que mes s' ha distingit en combatre s' aplicació oportuna sens darse vergonya de la vista cantarella ó plancha, com aré 's diu, que cometian. Quin espectacle lo donat per aquets baladers d' oficina, per los cantadors d' ofici *propriet beneficium* de las excel-lencias del *leon español* que segons resulta l' hi tenen hó hasta los gossos faldilles, no obstant de comptar ab un exercit brau y aguerrit com ha probat mil voltas!

Los mes entusiastas y encomiadors oficiales y oficiales de nostre marina de guerra que per los seus elogis lo poble creya á pens junts qu' igualaba quant menos á la yankee, ¡quina desilusión ha sofert l' últim am los mes que facils é impunes desastres de Cavite y de la bahía de Santiago de Cuba, y quina responsabilidad han contret los primers desviant tan enganyosamente l' opinió pública respecte del particular!

Los que *urbis et orbe* aseguran á cada pas la bondat de nostre artillat colonial y naval, per cual motiu s' feu creurer punt menys qu' impossible lo desembarch de forsas contrarias, arribant la seva fantasia estudiada en ter fácil l' oració per pasiva, aixó es, en pendrer nosaltres l' ofensiva hombejant algun dels ports nort-americanos, ¡quin desencant los ofereix lo fet d' apoderarse los altres de Cavite y son arsenal, de las Marianas, de la plassa de Santiago de Cuba y sa provincia etc. etc., hasta lo extrem de tenir que pendrer midas dintre de nostre casa per por justificada de sa visita pera regalarnos alguns d' aquells confita incendiaria!

¿Pro á que seguir relatant mes y mes las mentidas y enganyos que de si dona la historia y visciissituds de las actuals guerras colonials y extrangera que acaté Espanya, si sobre tractarse de fet: ja consumats y per lo tant sens adop de cap mena, sa sola narració enfortiria tal volta l' ensopiment en que 's troba lo poble per aytal causa entre altres?

Per altre part, la situació «manu militari» en que avuy per avuy se troba tot lo territori, y á lo que sembla, lo camí que 's fa directe cap á la pau alabada mes per los que avans predicaren fort la guerra, no son circunstancias las mes apropiats pera fer las fon-das consideracions que lo cas exigeix com no s' deix de compendre desde luego, motiu per lo cual terminem com havém comensat preguntant. ¿Qu' es aquí hont fan comedia?

BLAY BONDIA.

Los carlistas y 'ls furs

En lo camp carlista, encare que 's plantejá y organisá lo sistema foral, se convocaren juntas generals en 1875 y en ellas y en ellas feren jurar los furs á Don Carlos ab tota solemnitat y ostentació, se deixa també bastant que disitjar. A la Diputació á la guerra, se diu, li regatejavan sas atribuciones y li negavan sa independencia. En lo discurs d' obertura de Juntas del Corregidor D. Lluís Mon y Veasco, página 12, se troban escritas tres paraulas, posadas en l' ordre en que van escritas: «viscaínos, carlistas y católicos»: entre 'ls acorts que en ellas se prengueren n' hi ha alguns que pugnan ab los usos y prácticas forals, entre 'ls que descolla la elecció de diputat d' un dels bandos, pera quin cárrech fou elegit D. Francisco de Goiriens, que per son carácter de sacerdot no podia, ni devia serho, puig los bascongats, á pesar de son esperit religió, jamay han caygut en l' absurdo de confondre y embrollar las cosas que, essent de distinta naturaleza denken estar separats.

Lo Sr. Lessala, en son discurs de 17 de Juliol de 1876, los dirigi aquesta gravíssima acusació: «hi hagué un moment en que 'ls carlistas pòser pogueren pactar algo semblant á la unitat católica y 's negaren á obtenirla d' nna Monarquía que no fos la de D. Carlos, del mateix modo que 's negaren á pactar, á pesar de las reiteradas invitacions, entre altres del general Reina, la conservació dels Furs, no comprendent lo que, venyente acorralats, devían á la terra bascongada. ¡Pactar la conservació dels Furs! ¡Ah! en miij de las perturba-

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÒGICAS del dia 1 d' Agost de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with meteorological data including Barometre, Grau humitat, Pluja, Aigua evap., Estat del cel, and Observ. particular.

cions espantoses de la Patria, quan tots hem comès tants errors, quan s'estableix un període de pau, de reconciliació, jo oblidaria gustos com espanyol, no ja los aixecaments primers dels carlistes, sino es tossuderia en seguir la guerra estant tot perdut per a ells; pero lo que no puch oblidar com bascongat es que no volgueren pactar la conservació dels Furs quan havian de traspasar la frontera ab D. Carles los batallons basconcats.

Per això's veuen los Furs en situació tan terrible. M' explico que mon companyo Sr. Garmendia en la Junta de San-Sebastián, pronunciés paraules que arrencaren aplausos dels liberals d'aquellas terras, y que tants altres n'obtingués lo Diputat general lo senyor Marqués de Rocaverde, quan declinava en los carlistas la responsabilitat d'aquestos perills en que están los Furs, y tandebó no fossin més perills! No vull persecucions, vull concòrdia, tot ho oblidó, menos lo no haver volgut, JA QUE HO PODIAN, salvar los Furs. No hi ha atalagoa d'actualitat, no hi ha trista perspectiva llunyana que esborri aquesta falta indeleble per a los basconcats.»

També la «Unión Vasco Navarra» del 30 de Mars de 1881, parlant d'això digué, sens que ningú, que jo sapiga, li contestés: «en cambi a Espanya al acabar la guerra en que perdérem los Furs, D. Carles, segons refereix un emigrat a París, que tan candidament posa en evidència a son patró, acullí ab gesto magestuós de desdeny y senyalá la porta del estí ahont estava ab que la patriótica idea d'inducir algo pera que no quedessin sense Furs las Provincias Bascongadas.»

Finalment, en la Historia de Viscaya escrita per D. Manuel Azcárraga y Regil, se llegeixen aquestes ratllas: «En la memoria de tots está com acabá D. Carles la campanya; y nosaltres, que com imparcials historiadors no abriguem cap passió per cap dels partits polítichs militants, nos limitarem a apelar al testimoni y a la conciencia de sos més fidels y entusiastas adictes, pera que nos dignin si creuen que los sacrificis de son partit, y sobre tot del país bascongat, serén per aquell príncep, mereixian que faltant al cumpliment de las promesas que tantas vegadas havia consignat en sas proclamas, sa limités a guanyar la frontera, deixant darrera seu un dolorós desengany, un mar de llàgrims, los pobles arruinats, las familias empobridas, la judesa y la orfanada en nostres coserins, any problema foral sense resoldre.»

Lo Príncipe Bismarck

No fa gayres dias que 's filis eléctrichs de la banda d'Inglaterra nos portaren la nova de la mort d' en Gladstone, insigne home d'Estat, quina política era admirada per tot lo mon perque en lloch d' endogar als pobles, a la orgullosa Albion, tractava de donarlos hi llibertats que fessin mes passadora la seva trista callitat de pobles vensuts.

Avuy per la premsa de Barcelona ns enterám de la mort del també ilustre estadista, lo Príncipe de Bismarck, a qui tant deu l' imperi alemany, la seva patria.

Era lo revers de la medalla d' en Gladstone. Superbiós fins al extrím de dir en plena Cambra que no necessitava demanar la paraula pera intervenir en las discussions, perque allí representava al Emperador, y previsor en son grau máxim pera tots los assumptos de política internacional, va poguer un dia lliensarse son ben organizat exércit sobre Fransa, obtenint las victorias que tot plan ben pensat y millor madurat, proporcionó als Estats que tenen devant de la cosa pública a personalitats que rahunia ab lo cap, y conseguint anexionarse dos hermosas provincias francesas, la Alsacia y la Lorena, a mes d' una indemnización monstroosa, 5.000 millones de franchs que deixá, per un moment mes que agonizant, verdaderament moria a la vehina república.

Y per si ab aquest fet no's hagués atret las miradas de tot lo mon, vingué un altre dia, quan se tenia per article de fé una guerra entre Ruesia y Alemania, a dir desde la Tribuna que la confederació germánica era prop forta y poderosa pera que no hagués de tenir por a cap potencia del mon; que hi havia una aliansa feta entre Austria y Italia, cosa que la va saber portar tan amagada, que era un secret per tot lo mon.

La seva activitat corresponia també a la grandesa de las empresas que acometia, per lo que més que per son nom se'l distingia per lo de Canciller de ferro.

La mort l' ha sorpres a Friedriohruhe, ahont se retirá, quant li feu presentar la dimissió de son càrrech l' actual Emperador.

Així li pagá aquest los grans serveys que prestá a sa patria y al sen imperi.

Diomenge a dos quarts de nou del vespre, caygué sobre nostra ciutat un fort ruixat, del qual si se l' agricultura no n' aprofitá gayre cosa, serví pera aixugar la pols de nostres carrers y plassas.

Ahir també per allá a las dotze de la nit caigué un fort ruixat, continuant a l' hora d' entrar nostre número en máquina si bé no ab tanta intensitat.

Lo poblat de Salou oferia lo passat diomenge un quadro molt animat, degut al considerable número de vehins que 's trasladaren a aquellas deliciosas platjas.

Lo treball que la mar s' ha imposat d' anar rosegant lo tros de moll construhit a Salou fins a ferlo despareixer si la má del home que'l construhí no acut a la seva ajuda, d' aquí poch temps donará lo fruyt esperat.

Per ara las onas ja arriben a la caseta que n' diriam del encarregat d' encendrer la farola, havent enderrocat un bon tros de paret.

No sabem si l' Ajuntament de Vilaseca que tant gelós está de la propietat d' aquest siburi es qui ha de veillar per la conservació de aquella obra ó bé n' es l' Estat.

De tots modos sia l' entitat que 's vulga, nosaltres nos creyem en lo deber de fer la denuncia.

Algun aficionat al sport cinegetich que voldria guanyar un dia del periodo de veda pera poguer casar quattilas y tortolas, diomenge feu una sortida essent atrapat per una parella de la guardia civil, poig vegerem a las onze del matí una d' aqueste entrar a la ciutat ab una escopeta sistema «Lefocheux».

Ahir quedá del tot desembrassada la plassa de la Constitució de las barracas que hi instalaren los firayres ab motiu de la fita anomenada de Sant Jaume.

S' ha rebut a l' Alcaldia d' aquesta ciutat un despatx telegráfic del Sr. Delegat d' hisenda interessant al M. I. Sr. Alcalde lo prompte envió del Padró de cédulas personals que ha de regir en lo present any económico.

Per a omplir los talons de la contribució urbana fa quatre dias que hi están treballant tres escriptors temporers nomenats per l' Excm. Ajuntament.

Lo retrato exposat per lo dibuixant Sr. Gomez en la botiga del Sr. Massó del carrer de Monterolá es un treball delicat que fa augurar en son autor grans disposicions pera seguir ab profit lo conreu d' aquest art. Lo dibuix está trassat ab llapis segur y 's perfils de la cara ab molt de coneixement, formant lo conjunt una bona obra d' art que 's iniciats en lo mateix contemplavan ab delit y gust.

Molts estudiants de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona que enguany acaban la carrera, no volguent figurar en lo acostumat quadro de fotografias que s' acostuma fer en castellá, han coleccionat sos retratos y 's dels catedráticos en un altre, que ademés d' ostentar l' escut de nostra Patria y 's lemas «Ciencia» y «Patria» está del tot redactat en nostra llengua. Digne es de mencionar ademés, que entre 's que han volgut rendir aquest tribut a nostra parla nacional hi ha fills de Catalunya, del Rosselló, de Cuba y Filipinas.

Lo reputat mestre compositor D. Enrich Morera, acaba de publicar la bonica cansó «Montanyas de Canigó», que forma part de la colecció de las «Cansons populars» que ab tant d' éxit ve publicant. Com las anteriors conté la partitura, pera coro, a quatre veus y la reducció pera piano y cant.

Lo mercat d' ahir no resultá gayre animat, ressentintse las trauzaccions de la falta de compradors.

Un dels noyets que venen El Noticiero y que a la setmana passada anava a esperar a la estació lo tranvia de Salou que arriba a les 11 del matí, aprofitant la tenye dels empleats dos dias consecutius prengué una pesseta y 's rals de demunt la taula del Sr. Qnefe d' Estació.

Ho posém en coneixement de la empresa noticiera, ca interessada pera que fassi rresent a aquell brivall que es aquest lo millor camí de fer negoci ab la venda de números.

La majoria dels vapors inglesos que importaven carregaments de carbó mineral d' Inglaterra, per las circunstancias en que 's troba aquesta nació, condueixen igual carregament a las costas extranjeras del Mediterrani.

Ara que tothom parla de pau los espanyols de Buenos Aires se dirigeixen a la Reyna demanantli que segueixi la guerra.

No está mal. Com a América l' sol los arriba cinch ó sis horas més tart que a nosaltres sempre 's despertan també més tart. Los passa com a las senyoras de la Seu d' Urgell, que 's compran los sombreros de darrera moda d' ara fa dos anys.

Lo que tenen de fer aquells senyors, si volen veure sanch, es anar a un escorçador que allí ja abundan.

Als soldats deixinlos tranquils que ja n' han tinguda de donar massa pera que 's patriotes d' aquí passessin una temporada distreta.

No la discuteixen aquesta cuestió de la pau y de la guerra, que hi agafarian set y tindrian de heure molt mate y fassin forsa pessos, perque 's de la Argentina no trincan tant bé com los que hi havia avans a Cuba y se n' necessitan molts per arribar a ser millonari de duros, los millonaris verdaders, perque 's millonaris de rals de que fan tantas bocadas a Castella aquí passen a la categoria de bacallaners retirats.

Los que quan signé hora no tingueren lo valor que han tingut los aristócratas de Nova York no tenen cap dret de demanar la guerra. De valent no se n' té de ser ab la llengua; se n' ha de ser ab los fets, com los rough riders. No s' hi té de dalir ab la sanch dels altres; qui vulgui sentir roncar lo canó y espetegar un fusell se n' pot fer passar las ganas sense necessitar empenyos de ningú. Encare n' allistan de voluntaris, encare tiran per allí Cuba y Puerto Rico.

No 's diuen aquestas cosas a centas horas lluny. S' han publicat quatre nous llibrets de la Biblioteca infantil catalana. Los constitueixen las rondallas «Lo fill del diable», «L' amor de las tres pomas», «Lo sabater de baix» y «La casa dels caramelos». Porta cada un una elegant cuberta impresa en negre y vermell ab dibuixos alegórichs a las rondallas.

Sembla que'l senyor Castelar ha desistit aquest any de sa acostumada excursió estiuhenca a la finca que'l senyor Tomás y Selvany posseheix en lo Bosch de Valls.

Comunican de Saragossa que aumentan las victimas en lo riu Ebro; ab motiu de lliensarse a la corrent, pera nadar, inexplerts y mal aconsellats noys.

Los pares de familia denhen inculcar en l' ánim de sos fills lo terrible fi que 's espera si persisteixen llansarse a ell.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d' ahir, 1196'79 pessetas.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

dels dias 30 y 31 de Juliol de 1898

Naciments

Cap

Matrimonis

Cap

Defuncions

Magdalena Maleras Fabregat, 25 anys, Vilá, 7.—Ceferino Anglés Guinart, 1 any, Sta. Agra, 9.—Joseph Mr Balista Gimenez, 15 mesos, Sr Magt. 38.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Nostre Senyora dels Angels. Sant de demá.—La Invenció de Sant Esteve.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 28.—REUS

Ultima hora de la Borsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Table with 3 columns: Location (Interior, Exterior, Amortizable, etc.), Price, and Location (Filipinas, Aduanas, etc.).

Se reben ordres de Borsa para Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y billetes de tots los paisos.

Nota.—Se reben adhesions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona a Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfán los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realitzadas en lo dia d'ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Table with 3 columns: Location (Interior, Exterior, Colonial, etc.), Price, and Location (Cubas del 86, Aduanas, etc.).

Se reben ordres para operacions de Borsa: Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Borsa.

Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paisos.

Nota.—Aquesta casa s'encarrega de la adhessió de las obligaciones al conveni de la Companyia de Tarragona a Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons venents ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Table with 2 columns: Location (Londres, Paris, Marsella) and Price/Details.

Table with 3 columns: VALORS LOCALS, DINER PAPER, OPER. and various stock entries like Gas Reusense, Industrial Harinera, etc.

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 30 De Génova en 3 dias v. italiá «S. Gottardo», de 1.809 ts., ab lastre, consignat a don J. Vila. (Queda en observació).

Despatzadas

Cap.

Barcos a la carga

Dimars 2 d'Agost

Pera Cette, Marsella y Génova vapor «Grso», consignateri D. Antoni Mas.

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borge, Lovise, Kotka, Viborg, Fredrikshamm, Nystad, Raumo, Bjórneborg, Kristinestad, Vasa, Jacobstad, Gamla, Karleby, Ulesborg, Sant Petersburg y Reval; y pera Moscow, Warschau y Nischni Nowgorod, a flete corrido via Sant Petersburg, sortirá del 5 al 10 d'Agost lo vapor rus «Titania», que despatzax los Sis. Boada germans.

Pera Marsella, Gothemburg, Copenhagen, Stockholm, Christiania, Bergen, Meimó, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundswall, Stettin, Danzig, Koeninsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia, estará a la carga del 8 al 10 d'Agost lo vapor «Suecia», que despatzax los Srs. Boada germans.

ANUNCIOS PARTICULARES

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sta natura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera. Totas las celebridades mélicas, aixís nacionals com ex-

tranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias per teneix única y exclusivament al art mecánich, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs a aquestos se deu la major part de las defuncions que ocorren per hernias estranguladas, en rahó a ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts són los que venen braguers; molt pochos los que saben colocarlos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consilieu ab vostre metje, ab seguretat vos dirá que pera la curació de vostres petiats, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueter de cautchouc ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d'espallias.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

quirurgiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles d'Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ULTIMA HORA

Madrid 19

S'insisteix en que Alemania s'oposa a que l'arxipiélech filipi quedi en poder dels yanquis.

Lo govern designará en breu las personas que han de representar a Espanya en la comissió mixta que ha de resoldre sobre la sort de Filipinas.

Los comissions sembla que serán un ministre de la corona y un diplomátic de grans prestijis.

En los centros oficials continúan ignorant detalls de la capitulació de Ponce.

La «Gaceta» publicará demá un decret obrint concurs pera cubrir 16 plassas de guardias marinas.

Las oposicions se celebrarán lo 2 de Novembre próxim.

«The Herald», en sa edició de París, publica un despaig de son corresponsal a Manila reexpedit per Hong-Kong. Porta fetxa 28 del actual. Diu que Manila segueix en la mateixa situació, ab los espanyols tancats en lo recinto murat y ls tagalos estrenyent l'assedi per moments.

Augustí ha jurat, segons lo corresponsal de «The Herald», defensar la ciutat fins a la mort.

Telegrafian de Cayo Hueso, que després de deixar guarnicionada la plassa de Ponce, Miles, ab lo grós de son exercit, se dirigeix contra San Juan.

Continúa melant lo ministre d'Estat duch de Almodóvar del Rio.

Los metjes que l'assisteixen li han prohibit sortir de casa mentres no li baixi la inflamació que te en la cara.

«La Correspondencia de España» publica en lletres grans y baix l'epígrafe «La paz» una serie de consideracions sobre las negociacions de pau.

Segons dit diari lo Govern no ha rebut la contestació de Mac Kinley y no s'ha celebrat consell, sent així que el senyor Sagasta quedá en convocar als ministres si s'rebía.

No obstant—continúa dihent—en lo ministeri d'Estat s'han rebut telegramas xifrats, dels quals te ja coneixement lo president del Consell.

Podría ser que tals telégramas fossin de Washington y continguessin la contestació que s'espera.

Los telégramas particulars coincideixen tots en las condiciones y aixó dona lloch a creure en sa veracitat, pero ja que no tenen res de favorables bó será esperar demá després del Consell pera saber a qué atendrens.

Se confirma que l'almirall Sampson ha telegrafiat a Washington participant que ha sigut posat a flote lo creuher «Infanta María Teresa» que será portat a Guantánamo pera sa reparació.

Lo Govern assegura no haver rebut resposta de Mac-Kinley al missatge de la pau. Lo «Correo» ratifica que lo que ha rebut lo Govern es un avis de París, participant que ha arribat ja a dita capital la resposta entregada a Mr. Cambón, la que será trasmesa sens pérdua de temps.

S'ignorán los detalls de dita resposta.

S'ha rebut en lo ministeri de la Guerra lo següent despaig oficial:

«Hong-Kong.—Capità general al ministre de la Guerra:

«Manila 25 de juliol.—Segueixen rebentse noticias del desastre de la escuadra de Cervera, de la capitulació de Santiago de Cuba y de las negociacions de pau.

Los extranjers y la premsa imparcial nos fan justicia, elogiant la resistencia de Manila.

Porta aquesta plassa tres mesos d'estret bloqueig per los yanquis y dos de bloqueig y siti per los insurrectes.

Tots admiran la resistencia per tant temps sense auxilis, contant sols ab defenses improvisadas.

Pero s'agotan las subsistencias, y encarque a feu posible l'aprovisionament, las municions de fusell, pera l'consum diari, escassejan, y disminueixen de dia en dia las d'artilleria.

La guarnició disminueix per las baixas, naturals, y sols per lo valor, bon esperit y sufriment de las tropas y ls continuos travalls de defensa he pogut fins are, encarque molts consideravan fa temps perduda aquesta plassa, contenir y retrassar al enemich, y sas proposicions de capitulació que he despreciat, result a portar la defensa fins l'últim extrém, per honra de la banders.

No obstant, lo Govern comprendrá que no basta lo valor llegenderi de nostras forsas, y que te son límit la resistencia física de las tropas, máxime debent sostenir continuos combats, y ab las penalitats que está sufrint la guarnició.

No hi ha possibilitat en aquestes condiciones, agotante las subsistencias y las municions, de poguer resistir sense contar ab los auxilis indispensables.

La brigada nort-americana Artic ha desembarcat a Pareñaque, formant allí campament.

S'espera la arribada del general Merrit a darrers d'aquest mes, ab dos monitors y dos creuhers, y ab 5.000 homes pera apresurar l'atach y prosseguir lo bloqueig que no podré resistir.

Los insurrectes han suert numerosas baixas en los atachs que han efectuat.

La festa del cumpleany y Sant de la Reina, a la que reitero ma adhessió y entussiasme, s'han solemnizat ab plus a la tropa, justas recompensas y salvas, contestadas per los barcos extranjers. Los nortamericans issaren bandera espanyola.

Los insurrectes han tallat l'agua de la població. S'utilisan los algibes.

En aquest moment fa sa entrada lo transport «New-rort» ab lo general Merrit y la tercera expedició nort-americana, per lo que espero que en breu será fortament atacada la plassa.—Augustí.

Los ministros s'han ocupat de la conversió del deute per afidabit, sens haver arribat a un acort.

Calixte García ha renunciat al mando de las forsas insurrectes en l'Orient Cuba, per desavenencias ab Shafter.

Telegrafian de Washington que ha arribat a Puerto Rico desembarcant al Sud de la isla, la segona expedició que sortí de Tampa.

Lo número de forsas yanquis desembarcadas a l'isla pujan a 9.000.

«El Liberal» no li agrada que «El Nacionál» y l'«Heraldo» hagin fet públich que son director senyor Moya, fou qui s'oposá resoltament a la suspensió dels periódichs, encare que protestant de la censura. «El Liberal» diu que guarda silenci respecte d'aquesta actitud, y que son director obrá de dita manera mogut per molts rahons que res tenen que veure ab los mesquins interessos.

Lo capella Galeote, aquell que fa anys matá al bisbe y que havia escapat fa poch temps del manicomio, fou detingut ahir nit a l'estació del Mitjdia, ab agafar lo tren d'Alicant. Al veure la policia començá a cridar y fou precis lligarlo. En lo Govern civil repetí sos crits dihent que no estava empenedit d'haver mort al bisbe, porque havia fet un acte de justicia, y que si no l'haguessin detingut encara li estaria disparant.

Afirman de Londres que ls últims partes del general Shafter indican la grave situació en que s'treban las forsas yanquis, motivada per l'estat de salut del exercit.

Diuen de Washington que Mr. Day ha invitat a M. Cambon a que passés per la Casa Blanca pera rebre la resposta de Mac-Kinley a la nota d'Espanya.

Comunican de Nova York que l general Merrit, que s'troba al frente de 11.000 homes, ha rebut ordre d'avansar en quant pugui sobre Manila.

París 31.

Ha arribat a Tànger un acorassat francés.

S'espera en dit port, d'un moment a altre, la arribada del yat de la emperatriu de Russia.

Se creu próxima la arribada de la escuadra del almirant Watson al litoral africá.

Han passat frente al cabo Trafalgar ab rumbo a Tànger, vuit grans acorassats francesos.

La premsa inglesa segueix recomenant que pera evitar que l'Arxipiélech filipi sia presa de la enerquia, al pendrho als espanyols, sia somés a un triple protectorat dels Estats Units, la Gran Bretaña y l Japó.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5:04 m. correo (Per Vilanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y 3.ª clases.
 8:56 m. expres, primera y segunda dimars, dijous y diables, (per Vilanova).
 12:41 t. mercancías, segunda y tercera.
 4:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona a Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilanova).
 11:58 t. per id.
 7:39 t. expres (dimars, dijous y diables).

De Reus a Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus

4:24 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus a Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona a Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 a.

De Reus a Lleyda

8:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda a Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus a Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Vimbodí a Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REU

De Valencia a Tarragona

4:48 m. y 6:30 t.

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS.

De Tarragona, 8:30 m.
 De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
 De id. directe 10:30 t.
 De id. id. 4:30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamozóns y descendit de Lleyda) 7:30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
 De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Deseembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Dev tenirse present que tots los vapors que condueixen tropas de refors a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5:00 m.
 Pera id. id. a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, directe a las 7:00 n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas lineas a las 8:00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura a las 1:00 t.
 Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, An dalucia y Extremadura que s' deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donaa sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril economic de Reus a Salou

Servey de trens de viatgers que regira desde el 1 de Juliol de 1898.

SORTIDAS DE REUS

Matt		Tarde		Nit	
Tren núm. 2	4:10	Tren núm. 22	12:35	Tren núm. 38	7:48
» 128	5:45	» 6	2:32	» 39	7:49
» 14	7:20	» 26	3:18	» 41	8:41
» 16	8:09	» 28	4:02		
» 4	9:06	» 30	4:46		
» 20	10:48	» 32	5:30		
		» 34	6:18		
		» 36	6:59		

Tranvia a vapor desde la estacion del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres.

SERVEY DE TRENS COMBINATS QUE REGIRA DESDE 1 DE JULIOL DE 1898

Sortidas de la Estacio

Matt:	5:25	6:59	7:50	8:40	10:32	11:20
Tarde:	3:06	3:45	4:29	5:13	5:59	6:45

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Matt:	5:40	7:12	8:00	8:45	10:40
Tarde:	12:30	2:15	3:12	3:56	4:41
	6:55	7:44			

Observacions: Los dies festius a més dels trens indicats en lo present cuadro sortiran un de la estacio a las 2:10 y del carrer Closa de Mestres a las 3:39. Las horas se regiran per lo meridí de Madrid. Reus 1 de Juliol de 1898.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1898

Línea directa para el Rio de la Plata

Sortira de Barcelona lo dia 21 de Juliol directament para Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y rapid vapor francés

ITALIE

LÍNEA PARA EL BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona para Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 1 de Agost lo vapor Les Alpes

lo dia 15 de Agost lo vapor Les Alpes

Consignateris a Barcelona, RIPOL y C. Plasse de Palacio.—Barcelona.

Promptuari de la

escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL

Francisco Flos y Calcat

Preu 6 rals.—Se ven en aquesta Imprempta.